

۶ نکته درباره یک تفریح مرگبار

قُلْ قُلْ قلیان، قاتل انسان

۱ مصرف قلیان به دلیل زمینه فرهنگی دیرینه در منطقه مدیترانه شرقی و به ویژه ایران پذیرفته شده است. اما طی سال‌های اخیر و با ورود تنباکوی میوه‌ای، الگوی سنتی مصرف آن تغییر کرده است. در گذشته، قلیان بیشتر در مناطق جنوبی کشور و در میان بانوان سالخورده خانواده و در منزل مورد استفاده قرار می‌گرفت، در حالی که اکنون الگوی مصرف در سرتاسر کشور و به ویژه در میان جوانان و در سفره‌خانه‌های سنتی و مکان‌های مشابه شایع شده است. در مورد قلیان چند سوء تفاهم و چند اشتباه رایج در جامعه وجود دارد که با آگاهی از آن می‌توان به تصحیح باورهای غلط در خانواده و اطرافیان پرداخت.

۲ اشتباه اول این است که می‌گویند عبور دود قلیان از داخل آب موجب کاهش سموم دود می‌شود اما این ادعا اصلاً واقعیت ندارد و تنها نقش آب، کاهش دمای دود و افزایش رطوبت آن و در نتیجه قابل تحمل نمودن استنشاق آن برای فرد مصرف‌کننده است. برخلاف بسیاری از عقاید و باورهای سنتی، دود منتشره از قلیان حاوی مقادیر بیشماری مواد سمی است.

۳ اشتباه دوم این است که می‌گویند قلیان اعتیادآور نیست، در حالی که دود هر نوع محصول توتون از جمله توتون مورد مصرف در قلیان حاوی نیکوتین است که یک ماده اعتیادآور است و چندبار مصرف آن موجب اعتیاد به نیکوتین می‌شود.

۴ اشتباه سوم این است که می‌گویند مصرف قلیان کم‌خطرتر از سیگار است، در حالی که مصرف قلیان در مقایسه با سیگار دود بسیار زیادتری را وارد ریه‌های فرد مصرف‌کننده می‌کند. افراد سیگاری که به طور متوسط ۸-۱۲ نخ سیگار در روز مصرف می‌کنند، به طور متوسط با ۴۰-۷۵ پک به مدت ۵-۷ دقیقه حدود نیم لیتر دود استنشاق می‌کنند، در حالی که مصرف‌کننده قلیان در هر وعده مصرف که به طور متوسط ۸۰-۲۰۰ دقیقه طول می‌کشد، حدود ۲۰۰-۵۰ پک می‌زند و هر پک به طور متوسط حاوی ۰/۱۵ تا یک لیتر دود است؛ یعنی هر وعده مصرف قلیان به طور متوسط معادل کشیدن ۴۰ تا ۸۰ و گاهی ۱۰۰ نخ سیگار است. از دیگر عوارض قلیان که در سیگار دیده نمی‌شود، افزایش احتمال انتقال

بیماری‌های واگیردار و مسری، نظیر تبخال و هپاتیت و سل، است که به دلیل استفاده اشتراکی آن دیده می‌شود. حتی در صورت عوض کردن سرلوله قلیان، مواد باقی مانده در شلنگ آن می‌تواند عامل انتقال این بیماری‌ها باشد. نکته دیگر، احتمال آلوده بودن توتون و تنباکوی مورد استفاده در قلیان به انواع قارچ‌ها و میکروب‌هاست. تنباکوی مورد استفاده در قلیان اغلب کیفیت مناسبی نداشته و با کمی اسانس قابل عرضه می‌شود.

۵ اشتباه چهارم این است که می‌گویند مصرف قلیان فقط برای فرد مصرف‌کننده خطرناک است، در حالی که استنشاق تحمیلی دود دخانیات شامل مصرف قلیان هم می‌شود. یک ساعت در معرض دود قلیان دیگران بودن، معادل مصرف ۶ تا ۸ نخ سیگار است

۶ اشتباه پنجم این است که نگاه برخی خانواده‌ها به قلیان، نوعی تفریح و تفنن است و این موجب می‌شود از سویی استعمال قلیان توسط نوجوانان و جوانان و حتی در مواردی کودکان در حضور والدین و حتی به تشویق والدین برای ایجاد صمیمیت بین اعضای خانواده، صورت پذیرد و والدین، ناخواسته و ناآگاهانه، زمینه اعتیاد عزیزان خود به نیکوتین و مواد دخانی را فراهم سازند و از سویی دیگر عدم مقبولیت استعمال دخانیات توسط زنان در جمع را از بین برده و موجب شروع اعتیاد به نیکوتین در میان زنان کشور و افزایش استعمال مواد دخانی در میان آنان شود.